

= ** Dita e kijametit quhet edhe gashije, mbulim, kaplim, sepse e keqja e asaj dite përfshin të gjitha krijisat. Në atë ditë do të ketë fytyra të zbehta e të shëmtuara, sepse kanë punuar punë të këqija, janë munduar e lodhur dhe ato punë janë shkak që t'i fusin në xhehenem, në zjarr me temperaturë të lartë, ku nuk kanë çka të pijnë tjetër, vetëm se ujë shumë të valë dhe ushqim të keq. Përmendet një bimë me ferra, që nuk e ha tjetërkush përveç deves, madje vetëm sa është e njomë. Ky lloj ushqimi as nuk jep fuqi e as nuk ngop.

Në anën tjetër, atë ditë ka fytyra të shkëlqyera, sepse janë të kënaqura me veprat e mira që kanë bërë, e tash janë shpërblyer me xhennet. “**Ekvab**” nënkuuptojnë enët si gota pa vegë (e këtu përdorëm termin “gastare”).

Zoti xh. sh. thërrret njerëzit të shikojnë me vëmendje dhe në mënyrë serioze krijimin e devesë, e cila është specifike edhe për diturinë e sotme; le të shikojnë qellin si është ngritur si kulm, por pa shtylla, tokën e përshtatur për jetë, kodrat e venduara si shtylla të tokës. Këto krijime e kriesa janë përmendur në mënyrë sipërfaqësore, aq sa ai popull i atëhershëm ka mundur t'i kuptojë, përndryshe, çdo fjalë e thënë për këto kriesa ka një domethënë të thellë për të arriturat e tashme.

Në fund i thuhet Pejgamberit se detyrë jotja është këshillimi, përkujtimi, e jo me dhunë të pranojnë fenë e Zotin, sepse kundërshtarët nuk mund të ikin e të shpëtojnë; ata te Zoti do të shkojnë dhe Ai u jep atë që e meritojnë.

Falënderoj Allahun e madhëruar!

SURETU EL FEXHR KAPTINA 89

E zbritur në Meke, pas sures El Lejli, ajete: 30

Kjo sure, si më kryesoret shqyrton tri çështje:

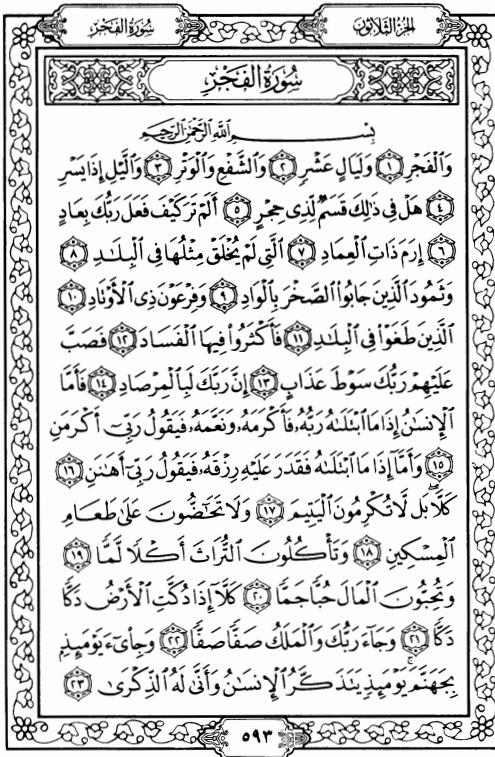
- *ngjarjet e popujve kundërshtarë të pejgamberëve,*
- *ligjet e Zotit në këtë jetë me të cilat provohen njerëzit dhe*
- *gjendjen e njerëzve në momentin e kijametit dhe përfundimin e tyre.*

Quhet: “Suretul Fexhri” - kaptina e agimit, ngase Zoti betohet në agimin dhe në dukuri të tjera të rëndësishme.

SURETU EL FEXHR

*Me emrin e Allahut, Mëshiruesit,
Mëshirëberësit!*

1. Pasha agimin!
2. Pasha dhjetë netët!
3. Pasha çiftin dhe pasha tekin!
4. Pasha natën që shkon!
5. A janë këto betime për të mençurin?
6. A nuk e di ti se ç'bëri Zoti yt me Ad-in?
7. Me banorët e Iremit me ndërtesa të larta?
8. Që si ata (*populli Ad*) nuk është krijuar askush në tokë!
9. Dhe me Themudin, të cilët shpuan shkëmbinj në luginiën (*kura*),
10. Dhe me faraonin i fortikifuar me tenda (*ushtarake*)!
11. Të cilët e tepruan me krime në tokë.
12. Dhe në të shtuan shkatërrimin.
13. E Allahu kundër tyre lëshoi lloj-lloj dënimesh.
14. Pse Zoti yt është që përcjell (*u rri në pritet*).
15. E njeriu, kur e sprovon Zoti i tij, e nderon dhe e begaton, ai thotë: "Zoti im më ka ndreruar!"
16. Por, kur për ta sprovuar ia pakëson *furnizimin* (*e varfëron*), ai thotë: "Zoti im më ka nënqmuar!"
17. Jo, nuk është ashtu! Por (*punoni edhe më zi*) ju nuk përfillnit bonjakun,
18. Nuk cytni njëri-tjetrin për ta ushqyer të varférin.

19. Dhe ju e hani me të madhe trashëgimin (*padrejtë*).
20. Dhe pasurinë e doni së tepërmë.
21. Jo, mosni ashtu! Kur të dridhet toka njëpasnjëshëm!
22. Dhe kur të vijë Zoti yt dhe engjëjt qëndrojnë radhë-radhë!
23. Dhe atë ditë sillet xhehenemi, e atëherë njeriut i bie në mend e prej nga atij përkujtimi?

SURETU EL BELED KAPTINA 90

E zbritur në Meke, pas sures Kaf, ajete: 20

Edhe kjo sure ka për qëllim përforcimin e besimit në përgjithësi dhe përqëndrohet më tepër në besim ndaj përgjegjësisë para Zotit.

Zoti betohet në qytetin e shenjtë, në Mekën, në të cilin gjendej edhe Muhammedi, e për të dhënë shenjë përfamën dhe përpozitën e lartë të tij te Zoti.

U tërhiqet vërejtja jobesimtarëve mekas, të cilët ishin të mashtruar në fuqinë e tyre. Përmenden disa momente të vështira në ditën e kijametit dhe sidomos me rastin e ndarjes së njerëzve në dy grupe.

Quhet: "Suretul Beledi" - ngase përmendet qyteti, në të cilin ishte edhe Pejgamberi.

24. E thotë: "Ah, i gjori unë, sikur të isha parapërgatitur për jetën time!"

25. Atë ditë askush nuk mund të dënojë si Ai.

26. Dhe askush si Ai nuk mund të lidhë në pranga.

27. O ti shpirt i bindur plotësisht!

28. Kthehu te Zoti yt i vetëkënaqur e i pranuar!

29. Hyn në turmën e robërve të Mi!

30. Dhe hyn në xhennetin tim!*

SURETU EL BELED

*Me emrin e Allahut, Mëshiruesit,
Mëshirëbëresit!*

1. Beto hem në këtë qytet!

2. E ti je që gjendesh në këtë qytet!

3. Beto hem në prindin dhe në atë që lind prej tij!

4. Vërtet, Ne e krijuam njeriun në vështirësi të njëpasnjëshme.

5. A mendon ai, se atë nuk mund ta mposhtë askush?

6. E thotë: "Unë kam shpenzuar shumë pasuri!"

7. A mendon ai se atë askush nuk e ka parë?

8. A nuk i dhamë Ne atij dy sy?

9. Edhe gjuhë e dy buzë?

10. Dhe i sqaruan atij pér të dy rrugët.

11. E ai nuk u hodh në përpjetëzen (rrugë e vështirë-qafmalit)?

12. E ç'gjë të mësoi ty se ç'është Akabe (rruga e vështirë)?

13. Është lirimi i një skllavi,

14. Ose dhënia e ushqimit në kohën kur mbretëron uria:

15. Ndonjë jetimi që është i afërt,

* Allahu betohet në agimin si kohë me rëndësi, sepse atëherë njeriu ngritet prej gjumit, e përkujton Zotin që i dha jetën dhe ia fillon jetës. Dhjetë ditët e lavdishme janë ato të dhilhixhës, sipas shumicës së mufesirinëve, e ka mendime edhe pér dhjetë të fundit të ramazanit. Betimi në çift e tek do të thotë betim në gjithçka, në të gjitha krijesat që janë çift, e edhe në Krijuesin që është një. Ka mendime se me fjalën "shef'i", nënkuqtohet dita e bajramit të vogël, e me "vetri", dita e Arafatit.

Këto janë pér t'u betuar në to, pér atë që ka mend, pse mendja është mjet që e frenon njeriun prej epuheve dhe prej punëve të këqija, e nëse nuk frenohet dhe nuk ndalet, atëherë te njeriu i tillë mbizotëron fuqia shtazarake, e ndoshta edhe më e shëmtuar, pse epshi i shtazëve është i kufizuar dhe funksionon vetëm kur është nevoja.

Për "Irem", ka mendime se fjala është pér kabilën, e Adit të parë, e ka mendime se fjala është pér vendbanimin e tyre diku mes Umanit dhe Hadre Mevtit.

16. Ose ndonjë të varfëri që e ka molisur varfëria.

17. E pastaj të bëhej prej atyre që besuan, që këshilluan njëri-tjetrin pér durim dhe që këshilluan pér mëshirë (pér ndihmë).

18. Të tillë janë të zotët e anës së djathtë.

19. Ndërsa ata që nuk i besuan argumentet Tona, ata janë të të majtës.

20. Kundër tyre është zjarri i myllur.*